

FIȘA DISCIPLINEI

Fundamentele bioeticii creștine

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Asistență Socială
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Fundamentele bioeticii creștine				Codul disciplinei	OLR1903
2.2. Titularul activităților de curs					Pr. Lect. univ. dr. Gabriel Noje		
2.3. Titularul activităților de seminar					Pr. Lect. univ. dr. Gabriel Noje		
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI) <i>(se detaliază punctul 3.5. SI = 3.5.1+3.5.2.+3.5.3+3.5.4.+3.5.5+3.5.6.)</i>					75
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri <i>(mai mare sau egal cu nr. total ore prevăzut în calendarul disciplinei pentru temele de control)</i>					8
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități <i>[de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]</i>					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoștințe de Vechiul și Noul Testament
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio. Studentii se vor prezenta la cursuri cu telefoanele mobile închise sau pe modul silențios. Prezența la curs în proporție de 70%.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop. Frecventarea seminarului în proporție de 70 %. Studentii se vor prezenta la seminarii cu telefoanele mobile închise sau pe modul silențios.

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și realizarea de diagnoze sociale și din perspectivă teologică - Elaborarea sistemelor de asistență socială pe baza unor conținuturi teologice - Analiza teologică (explicarea) și soluționarea programelor de studiu, problemelor și conflictelor din domeniul asistenței sociale - Gestionarea sistemelor de informații bazate pe indicatori specifici în domeniul teologiei și în domeniul științelor sociale - Consilierea spirituală, profesională de integrare și incluziune socială
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate, conștiinciozitate și responsabilitate socială, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivul principal al cursului vizează (1) cunoașterea principiilor pe care se fundamentează poziția Bisericii Ortodoxe față de principalele probleme de bioetică, (2) familiarizarea cu documentele de bioetică emise de către unele dintre Bisericile Ortodoxe autocefale, (3) cunoașterea biografiei și a operelor unora dintre cei mai importanți bioeticieni ortodocși.
7.2 Obiectivele specifice	- Să înțeleagă și să utilizeze corect terminologia din domeniul bioeticii. - Să cunoască principiile antropologiei ortodoxe care ghidează răspunsul Bisericii cu privire la problemele de bioetică. - Să dobândească capacitatea de a argumenta teologic poziția Bisericii față de chestiunile de bioetică. - Să înțeleagă specificul Teologiei Ortodoxe față de problemele bioetice într-un context multiconfesional și pluri-religios. - Să cunoască principalii bioeticieni ortodocși, precum și contribuția acestora la domeniul bioeticii creștine.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Bioetica: origini, răspândire, definiții, probleme actuale	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
2. Principii etice biomedicale preluate în bioetica seculară și principalele teorii morale aplicate în bioetica seculară	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
3. Ortodoxia și problemele de bioetică	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
4. Dumnezeu în Treime sau viața ca iubire împărtășită	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

5. Omul-ființă spirituală în trup. Noțiuni de antropologie ortodoxă	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
6. Iisus Hristos și restaurarea naturii umane	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
7. Principiul sacralității și al sfințeniei vieții	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
8. Principiul demnității și al libertății persoanei	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
9. Principiul vulnerabilității și al responsabilității	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
10. Documentul social al Bisericii Ortodoxe Ruse despre bioetică și Documentele Bisericii Ortodoxe Române cu privire la Bioetică	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
11. Documentele Bisericii Ortodoxe a Greciei cu privire la bioetică și Documentul Patriarhiei Ecumenice <i>Pentru viața lumii. Către un etos social al Bisericii Ortodoxe.</i>	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
12. Hugo Tristram Engelhardt jr și Pr. Stanley S. Harakas	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
13. Pr. John Breck și Dominique Beauvils	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
14. Mitrop. Hierotheos Vlachos și Pr Ilie Moldovan	Prelegere Videoproiector Materiale didactice online	2 ore fizice
Bibliografie		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Bioetica: origini, răspândire, definiții, probleme actuale	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
2. Principii etice biomedicale preluate în bioetica seculară și principalele teorii morale aplicate în bioetica seculară	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
3. Ortodoxia și problemele de bioetică	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
4. Dumnezeu în Treime sau viața ca iubire împărtășită	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
5. Omul-ființă spirituală în trup. Noțiuni de antropologie ortodoxă	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
6. Iisus Hristos și restaurarea naturii umane	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
7. Principiul sacralității și al sfințeniei vieții	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
8. Principiul demnității și al libertății persoanei	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
9. Principiul vulnerabilității și al responsabilității	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
10. Documentul social al Bisericii Ortodoxe Ruse despre bioetică și Documentele Bisericii Ortodoxe Române cu privire la Bioetică	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
11. Documentele Bisericii Ortodoxe a Greciei cu privire la bioetică și	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică

Documentul Patriarhiei Ecumenice <i>Pentru viața lumii. Către un etos social al Bisericii Ortodoxe.</i>		
12. Hugo Tristram Engelhardt și Pr. Stanley S. Harakas	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
13. Pr. John Breck și Dominique Beaufile	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică
14. Mitrop. Hierotheos Vlachos și Pr Ilie Moldovan	Participare activă, brainstorming, referate și/sau discuții pe text	1 oră fizică

Bibliografie selectivă

- BEAUFILE Dominique, „Credința ta te-a mântuit”. *O viziune ortodoxă asupra bolii și a morții*, traducere de Adrian și Claudia Dinu, Trinitas, Iași, 2009
- BEAUFILE Dominique, *Bioethique*, Institut de Theologie Orthodoxe Saint Serge, Paris, 2012, curs universitar.
- BRECK John et alli, *Ce este moartea?*, Patmos, Cluj-Napoca, 2006
- BRECK John și Lyn, *Trepte pe calea vieții. O viziune ortodoxă asupra bioeticii*, Editura Sophia, București, 2007
- BRECK John, „Dilemele bioetice și Ortodoxia”, trad. rom. Sebastian Moldovan, în „Revista Teologică”, 1 (1998)
- BRECK John, „Fundamentele teologice ale eticii ortodoxe creștine”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Bioethica* 2 (2008), pp. 12-38
- BRECK John, *Darul sacru al vieții*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2001 și alte ed.
- BUTA Mircea Gelu (coord.), seria de 16 volume *Medicii și Biserica*, Ed Renașterea, Cluj-Napoca, 2003-2018
- *Clonarea umană între mit și realitate. O evaluare ortodoxă*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2003
- COSMA Sorin, *O abordare creștină a bioeticii*, Editura Marineasa, Timișoara, 2007
- DUMEA Căduiu, *Omul între „a fi” și „a nu fi”. Probleme fundamentale de bioetică*, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1998
- ENGELHARDT H. Tristram jr., *Fundamentele Bioeticii creștine. Perspectiva ortodoxă*, trad. rom. Mihail Neamțu, Cezar Longhin, Ioan I. Ică jr., Deisis, Sibiu, 2005
- FAROS Filoteu, *Moartea și doliul. O teologie a nădejzii*, traducere de Victor Manolache, Sophia, București, 2012.
- HARAKAS, Stanley S., *Contemporary moral issues. Facing the Orthodox Christian*, revised and expanded, Light and Life Publishing Company, Minneapolis Minnesota, 1982
- HARAKAS, Stanley S., *Towards transfigured life. The Theoria of Eastern Orthodox Ethics*, Light and Life Publishing Company, Minneapolis Minnesota, 1983
- ILOAIE Ștefan, „Morală și viață. Documentele Bisericii Ortodoxe Române referitoare la Bioetică” în *Revista Română de Bioetică*, vol. 7, nr. 2, 2009, pp. 18-29.
- ILOAIE Ștefan, *Cultura vieții. Aspecte morale în bioetică*, ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2009
- IOAN PAUL AL II-LEA, *Scrisoarea enciclică „Evangelium vitae”*, <https://www.magisteriu.ro/evangelium-vitae-1995/>
- IONAȘCU Iuvenalie, *Ispita faustiană. Aspecte ale bioeticii contemporane în lumina Ortodoxiei*, Editura Christiana, București, 2005
- LARCHET Jean-Claude, *Credința în fața bolii, suferinței și a morții*, traducere de Marinela Bojin, Sophia, București, 2002
- LARCHET Jean-Claude, *Etica procreației în învățătura Sfinților Părinți*, Editura Sofia, București, 2003
- LARCHET Jean-Claude, *Semnificația trupului în Ortodoxie*, traducere de Monahia Antonia, Basilica, 2010
- LARCHET Jean-Claude, *Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace...*, traducere de Marinela Bojin, Basilica, București, 2012
- MANTZARIDIS Georgios I., *Morală creștină. II. Omul și Dumnezeu, Omul și semenu, Poziționări existențiale și Bioetice*, traducere de Cornel Constantin Coman, Bizantină, București, 2006.
- MOLDOVAN Ilie, *Darul sfânt al vieții și combaterea păcatelor împotriva acestuia. Aspecte ale nașterii de prunci, în lumina moralei creștine*, EIBMBOR, 1997
- SGRECCIA Elio, TAMBONE Victor, *Manual de Bioetică*, trad. rom. Gilda Levescu, București, Arhiepiscopia Romano-Catolică, 2001
- STAN George, *Teologie și bioetică*, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2001
- ZION William Basil, *Eros și transfigurare. Sexualitate și căsătorie. O perspectivă ortodoxă răsăriteană*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2001

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este conceput astfel încât să răspundă așteptărilor reprezentanților comunității epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor din domeniul teologic și bioetic, prin formarea studenților în înțelegerea problemelor bioetice actuale. Studenții vor fi pregătiți să elaboreze răspunsuri argumentate și articulate la aceste provocări, având la bază cunoașterea profundă a principiilor teologice ale Bisericii Ortodoxe. Astfel, disciplina contribuie la dezvoltarea unor competențe teologice și etice cerute atât în mediul academic, cât și în diverse contexte profesionale și sociale în care expertiza în bioetică ortodoxă este necesară.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Evaluare orală individuală, pe baza unui subiect extras de student, conținând două cerințe	70%
10.5 Seminar/laborator	Activitate la seminar	Elaborarea unei lucrări de seminar sau prezentarea unui scurt text indicat de către profesor	20%
		Implicare în dezbateri seminariale	10%
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoștințe minime pentru acordarea notei 5: Traterea satisfăcătoare a cel puțin uneia dintre cele două cerințe formulate în subiectul extra Realizarea activității la seminar.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică.

Data completării:
12.04.2025

Semnătura titularului de curs

Gabriel Hoje

Semnătura titularului de seminar

Gabriel Hoje

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

Dr. Căpățan

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".